Bloeddonatie in perspectief: hoe kan de huisarts een verschil maken?

Haio: DE LA PORTE Simon , U.A.
Promotor: Verhoeven Veronique , U.A.
Praktijkopleider: HEISTERCAMP Francine , JONG Erik , LAUWERS Koen , Lenders Nathalie , NUYTS Herman

Context: De deelname aan bloed- en plasmadonatieprogramma's in Vlaanderen is beperkt. Slechts 3% van de bevolking geeft effectief bloed, terwijl 70% ooit in zijn leven bloed nodig heeft. Voor dit onderwerp bestaat nauwelijks aandacht in de huisartsensetting, terwijl de huisarts net het aanspreekpunt bij uitstek is voor alle vragen over gezondheid en welzijn. Om de deelname aan bloeddonatieprogramma's te verhogen, kan de huisarts proberen inzetten op het verbeteren van de kennis over bloeddonatie en het verhogen van motivatie tot donatie.

Onderzoeksvraag: 'Welke kennis hebben patiënten al over bloed- en plasmadonatie?' 'Welke motivatie bestaat er om bloed te doneren?' 'Kunnen kennis over en motivatie tot bloeddonatie middels een informerende interventie veranderd worden?'

Methode: De studie is een interventieonderzoek dat kennis over en motivatie tot bloeddonatie bevraagt op twee meetmomenten, voor en na een informerende interventie. Deze bestaat uit het meegeven van een informatiefolder over bloeddonatie. Het eerste meetmoment is vlak voor dat de deelnemer de folder ontvangt, het tweede meetmoment is één maand later waarbij deelnemers uitgenodigd worden via e-mail. De studie maakt op beide meetmomenten gebruik van een kwantitatieve vragenlijst, afgenomen op vrijwillige basis bij de patiëntenpopulatie in een Antwerpse huisartsenpraktijk. Bestaande kennis wordt bevraagd aan de hand van acht multiplechoicevragen. Motivatie om te doneren wordt bevraagd aan de hand van 18 stellingen, resulterend in scores voor amotivatie, externe motivatie en intrinsieke motivatie en een Relatieve Autonomie Index, die de mate van intrinsieke en zelfbeschikkende motivatie weergeeft. De datacollectie liep van 1/1/2020 tem 31/03/2020.

Resultaten: Er namen 102 personen deel aan de studie, waarvan 47 mannen en 55 vrouwen, met een gemiddelde leeftijd van 34 jaar. Van de 102 deelnemers op het eerste meetmoment namen 43 ook deel aan het tweede meetmoment. Kennis over bloeddonatie verbeterde significant; de score verbeterde van 5,05 tot 5,81 op 8 vragen (mean difference = 0,77, 95%-confidentie-interval = 0,30 – 1,2, p = 0,002) Motivatie om bloed te doneren veranderde niet, met op beide meetmomenten gelijkaardige scores voor amotivatie, externe motivatie en intrinsieke motivatie (p > 0,05) en geen verandering in Relatieve Autonomie Index (p = 0,433).

Conclusie: Kennis over belang en praktische uitvoering van bloeddonatie was significant verbeterd één maand na het ontvangen van een informatiefolder. Motivatie om bloed te doneren veranderde niet.